Krajevne novice

Glasilo občine Šmartno pri Litiji

September 2020

Letnik 5, številka 6

Iz tokratne vsebine:

Pogovor z Mariso Mrzel
stran 4–5

Sopotniki
stran 14

Blagoslov del na Libergi
stran 17

Uspešna podjetja so ponos zbornice
stran 19

ISSN 2463-8579

Občina Šmartno pri Litiji
Tomazinova ulica 2, 1275 Šmartno pri Litiji
Elektronski naslov: info@smartno-litija.si
Telefon: 01 896 27 70
Faks: 059 097 480

Uradne ure
Ponedeljek: 8.00–12.00 in 13.00–15.00
Sreda: 8.00–12.00 in 13.00–17.00
Petek: 8.00–13.00
Uradne ure župana so po dogovoru, zaželena je predhodna najava na telefonsko številko 01 896 27 70.

Glasilo občine Šmartno pri Litiji Krajevne novice
Prispevke in oglase za naslednjo številko Krajevnih novic, ki bo izšla oktobra 2020, pričakujemo najkasneje do ponedeljka, 28. 9. 2020, na elektronski naslov uredništva: krajevnenovice@bogensperk.si. Članke, prejete po tem datumu, bomo objavili v okviru možnosti. Avtorje prispevkov in naročnike oglasov naprošamo, naj pri svojem pisanju in oblikovanju upoštevajo navodila, ki so objavljena na spletni strani Občine Šmartno pri Litiji.

Izdajatelj:
Javni zavod Bogenšperk

Odgovorni urednik:
dr. Jernej Kotar

Uredniški odbor:
Katarina Kragelj, Domen Merzel, Matjaž Hostnik, Manca Vidic in Uroš Pušnik

Jezikovni pregled:
Janoš Železnik

Naslovna fotografija:
Pilates v naravi

Foto:
Marisa Mrzel

Prelom in priprava za tisk:
Biroservis – Mlakar Gorazd s. p., Ustje 7, 1275 Šmartno pri Litiji

https://smartno-litija.si/mediji/krajevne-novice/

Glasilo izhaja v nakladi 1800 izvodov in je brezplačno.

ISSN 2463-8579

V pričakovanju novega šolskega leta

Avtorica članka: Katarina Kragelj

Vse je drugače kot smo vajeni, in čeprav upamo na ustaljene dneve in navade, nas lahko vsak dan preseneti nekaj novega. Tega smo se, žal, morali navaditi v mesecu marcu, ko smo se prvič srečali z novim virusom in se nam je življenje v trenutku povsem spremenilo.

Verjamem, da nam je vsem težko in da z vsakim dnem upamo, da bo življenje spet postalo takšno, kot smo ga bili navajeni, po drugi strani pa se zavedamo, da mogoče pa, žal, res ne bo nikoli več tako, kot je bilo. Vsega, kar je bilo nekoč preprosto, danes ni več. Paziti moramo nase in na druge in naučiti smo se morali živeti s tem. Kaj nam bo prineslo novo šolsko leto? Vsekakor moramo upati na najboljše, ker ljudje se moramo družiti, deliti moramo dobro in slabo, se pogovarjati in si med seboj pomagati. Otroci te čase doživljajo po svoje in niso tako obremenjeni, kot smo starejši. Nas skrbi, ker vemo, da smo življenje in naše navade nekoč dojemali kot samoumevne.

Vsako leto se razveselim povabila našega urednika k pisanju uvodnika za septembrsko številko našega časopisa. Začetki vsakega novega šolskega leta so bili zame nekaj zares lepega, če sem čakala na nove učence ali pa sem bila naprej razredničarka že znanim učencem. Pa priprava učilnice, načrtov, vsi sestanki s kolegi … Teh občutkov ne izgubiš in verjamem, da moji kolegi tudi za letošnje šolsko leto upajo, da bo vse v redu in bodo lahko delali v razredu, med učenci in z njimi. Lansko šolsko leto je bilo resnično drugačno in še mojega prostovoljstva v vrtcu nisem zaključila tako kot prejšnja leta. Od oktobra do marca smo vsak mesec imeli angleške urice v najstarejših skupinah in v Kostrevnici, potem pa je bilo teh srečanj nenadoma konec. Upam, da bo prvošolčkom vsaj malo lažje, ko se bodo v razredu srečali s poukom angleščine.

Čeprav skoraj ni bilo nobenih zaključkov v vrtcu in šoli, obletnic valet, druženj, sem se pa razveselila kakšnega slučajnega srečanja z mojimi nekdanjimi učenci. Koliko zanimivega mi vedo povedati in kako lepo jih je poslušati, ko obujajo spomine na sošolce in učitelje v šmarski osnovni šoli! Vesela sem, da jim lahko povem, da je naša šole še vedno dobra šola, in pohvalim vse, ki so zaposleni na šoli. Naj tako tudi ostane.

Vsem učencem, staršem in zaposlenim na šoli in v vrtcu želim v svojem imenu in v imenu uredništva resnično zdravo, uspešno in prijazno novo šolsko leto.

ROKOMETNO DRUŠTVO ŠMARTNO 1999

RZS ROKOMETNA ZVEZA SLOVENIJE

Vse fante od 1. do 9. razreda OŠ in dekleta od 1. do 5. razreda OŠ, ki jih zanima ROKOMET, VABIMO, da se vpišejo v ROKOMETNO ŠOLO.

V rokometno šolo se lahko vpišete preko elektronske pošte *info@rdsmartno.si* ali pa se oglasite na enem izmed treningov mlajših selekcij RD HERZ ŠMARTNO v Dvorani Pungrt.

Za več informacij nas lahko pokličete na mobilne številke:
- **splošne informacije:** 031-627-189 (Aleš Hauptman)
- **starejši dečki (letnik 2006/2007):** 041-635-201 (Robert Šafarič)
- **mlajši dečki (letnik 2008/2009/2010):** 040-557-255 (Jani Peterlin)
- **mini rokomet (letnik 2011/2012):** 040-820-974 (Tanja Oder)
- **osnovna selekcija (letnik 2013 in ml.):** 031-359-836 (Aleš Šmejc)

OD GOLA DO GOLA ROKOMETNA ŠOLA

spletna stran: *www.rdherzsmartno.si*
Facebook stran: *www.facebook.com/Rokomet.Smartno*

Herz Kovina UNITAS KOPIT trgograd

Ljubljana za Evropsko prestolnico kulture 2025!

Avtor članka: dr. Uroš Grilc

Leto 2020 se z mnogih vidikov zdi kot labirint negativnih presenečenj, a je za Mestno občino Ljubljana in 25 občin Ljubljanske urbane regije tudi leto prelomnih priložnosti za izjemno prihodnost.

Konec februarja letos, še preden je v Slovenijo zavil novi koronavirus, se je Ljubljana z regijsko podporo 25 občin Ljubljanske urbane regije uvrstila v drugi krog kandidature za **Evropsko prestolnico kulture 2025** (EPK 2025). Končni izbor, v katerem Ljubljana pod geslom *Kultura dela mesto/ Mesto dela kulturo* kandidira še ob Novi Gorici, Ptuju in Piranu, bo razglašen 18. decembra letos. Naslov EPK 2025 si bo izbrano slovensko mesto delilo z enim od nemških kandidatov.

Evropska prestolnica kulture je najpomembnejša pobuda Evropske unije na področju kulture, ki izbranim evropskim mestom vsako leto omogoča, da širšemu evropskemu občinstvu predstavijo svojo kulturno dediščino in celotno kulturno ponudbo. In Ljubljana, skupaj z regijskimi občinami podpornicami, zagotovo ima pokazati veliko in zlasti – kakovostno. Ljubljana si namreč prizadeva spremeniti in optimizirati stanje stvari na področju kulturne in umetniške produkcije, o čemer priča tako 11 % proračunskih sredstev, namenjenih kulturi, kot tudi najnovejši večletni področni strateški dokument na področju kulture, v katerem so postavljeni temelji za dejavnosti, ki bi jih uspešna pridobitev naziva EPK 2025 omogočila oziroma pospešila. Še več, z Evropsko prestolnico kulture želi vzpostaviti **novo kulturno identiteto regije**.

Evropska prestolnica kulture pa ob tem ni samo lokalni, marveč tudi nacionalni projekt. To pomeni, da kulturo poudarja kot gibalko razvoja pestrega nabora med seboj prepletenih življenjskih ravni, vse od turizma, izobraževanja, zdravja do socialne kohezivnosti, varstva okolja ipd. Kandidatura Mestne občine Ljubljana ta načela v svojem programu več kot upošteva in jih prevaja v vrednoto, ki je ključno vezivo vsake družbene skupnosti in ki služi kot obramba pred razdiralnimi političnimi silami in edina lahko izgradi prihodnost, v kakršni želimo živeti: *solidarnost*.

Program LJ 2025, pri oblikovanju katerega sodeluje preko 100 strokovnjakov z najrazličnejših področij, iz solidarnosti izpeljuje tudi druga pomembna vodila kandidature, in sicer družbeno odgovornost, pravico do zdravega okolja, podnebno pravičnost, vključevanje, naslanja pa se tudi na pametnega državljana, torej tistega, ki se zaveda prednosti in nevarnosti informacijskih in komunikacijskih tehnologij. Ob že naštetem je LJ 2025 priložnost tudi za uresničevanje drugih razvojnih strateških ciljev mesta in regije, torej za bogatenje kulturne in umetniške ponudbe, še posebej z vrhunskimi mednarodnimi dogodki, za ustvarjanje nove in obnavljanje obstoječe infrastrukture, za ustvarjanje delovnih mest, za izboljševanje dostopnosti kulture za vse prebivalke in prebivalce v regiji, za krepitev ustvarjalnega potenciala umetnikov in umetnic ter tudi za krepitev ekonomskega potenciala kulturnega in kreativnega sektorja.

Če bo Ljubljana konec leta v svoji kandidaturi uspešna, bo to zanjo že peti ugledni mednarodni naziv, med katerimi je od leta 2015 tudi en stalni, naziv Unescovega mesta literature. Tovrstna priznanja so odraz velike, a predvsem pomembne ambicije Ljubljane, da nenehno izboljšuje kakovost življenja Ljubljančank in Ljubljančanov ter postane eno odmevnejših evropskih središč. Odmevno zlasti zaradi svoje drugačnosti. Zaradi svojih odgovornosti in solidarnosti. In zato, ker želi odgovarjati na izzive prihodnosti. Prav zato je pridobitev naziva Evropske prestolnice kulture 2025 za Ljubljano in regijo tako pomembna.

Ker optimizacija kulturnih strategij pravzaprav nikdar ni zaključena, vas, Ljubljančanke in Ljubljančane ter prebivalke in prebivalce drugih osrednjeslovenskih občin, pozivamo, da posredujete svoje predloge in ideje za program Evropske prestolnice kulture 2025. To lahko storite bodisi preko spletnega obrazca (https://epk.ljubljana.si/sl/sodelujemo/#contact-proposition) ali pa na elektronski naslov EPK2025@ljubljana.si.

Še vedno je čas, da postaneš del programa LJ 2025!

Več o programu LJ 2025 na https://epk.ljubljana.si/ in https://www.facebook.com/Ljubljana2025/.

Tvoje telo, tvoja zgodba

Avtor članka: Uredništvo Krajevnih novic

Živimo v obdobju, ko nam zaradi številnih obveznosti pogosto zmanjka časa, še večkrat pa volje, da bi storili nekaj za svoje telo, zdravje in dobro počutje. Mnogi od nas potrebujemo nekoga, ki nas spodbudi k aktivnemu preživljanju prostega časa in prijetnemu druženju. V našem okolju je tovrstne ponudbe veliko, zato se lahko vsakdo odloči, komu se bo pridružil. K tokratnemu pogovoru smo povabili našo domačinko Mariso Mrzel, ki že nekaj let vodi svoj vadbeni studio.

Marisa, najlepša hvala, ker ste sprejeli naše povabilo k pogovoru. Začnimo tako kot ponavadi. Se lahko za začetek predstavite našim bralkam in bralcem, ki vas še ne poznajo?
Zdravo, hvala tudi vam za povabilo. Sem Marisa Mrzel, domačinka in v Šmartnem pri Litiji imam svoj studio gibanja za odrasle in otroke, v katerem večinoma vodim pilates, vadbo za zdravo hrbtenico in sklepe. Sem strastna raziskovalka človeškega telesa in se zanimam, na kakšne načine in s kakšnimi terapevtsko-gibalnimi metodami pomagati človeku k boljšemu načinu življenja.

Kdaj ste vzljubili športne aktivnosti? Ste si morda svojo poklicno pot zamišljali kako drugače?

Marisa Mrzel

Veselje do gibanja razvijam vse od prvih korakov. Trenirala sem atletiko – tek – ritmično gimnastiko, jazz balet, kasneje hip-hop, nato pa sem se pričela poglabljati v različne oblike skupinskih vadb, pilatesa idr. Kljub obiskovanju gimnazije Šiška in spogledovanju s študijem fizioterapije sem se nato odločila za drugo področje in tako diplomirala iz smeri sociologija – kadrovski menedžment ter nadaljevala na magistrski program, smer religijske študije. Ob rednem študiju sem delala ter študirala tudi izredno in pridobivala licence s področja gibalnih terapij v Sloveniji in tujini.

Kot je bilo omenjeno v uvodu, ste se pred nekaj leti podali na samostojno pot. Ustanovili ste svoj s. p. in odprli gibalni studio, v katerem izvajate vadbe za različne tipe uporabnikov vaših storitev. Nam lahko na kratko predstavite vaše delo?
Drži! Sprva sem pod mentorstvom krasnih strokovnih oseb v Ljubljani in Kopru pridobivala izkušnje in znanje, kjer sem vrsto let vodila pilates, vadbe za nosečnice in mamice, gibalnice za otroke. Nato pa sem se dobesedno čez noč odločila, da odprem lastno podjetje in poiščem prostor, kjer bom izvajala svoje storitve. Moje delo v večji meri zajema vodenje pilatesa v majhnih skupinah, kjer poleg pilates metode vključujem tudi metode zdrave hrbtenice, metodo dinamične nevromišične stabilizacije, klinično somatiko in dihalne ter sprostitvene tehnike. Tako v eni uri poskrbimo za celostno psihofizično zdravje. V primeru zdravstvenih posebnosti pa ure potekajo individualno 1 na 1. Prav tako pa v studiu potekajo tudi gibalnice za malčke in predšolske otroke, vodena vadba za nosečnice in mamice z dojenčki, izvajam tudi masažo obraza in lasišča.

S kakšnimi izzivi ste se srečali na začetku?
Že sama odločitev ni bila lahka in je bil seveda prisoten strah, kako bo vse skupaj potekalo, kako bom vse skupaj zmogla. Brez velike podpore in pomoči svojih najbližjih bi šlo veliko težje, zato se jim na tem mestu najlepše zahvaljujem in sem jim zelo hvaležna!

Že nekaj časa dejavnost izvajate v prostorih v središču Šmartnega. Vas je morda skrbelo, da je Šmartno premajhno za takšno dejavnost?
Delati v Šmartnem pri Litiji mi je v izziv in veselje, dejansko sem z delom tu še bolj spoznala svoj lasten kraj in čudovite ljudi, ki živijo tu ali so se priselili sem. Skrbi, da bi bilo premajhno za mojo dejavnost ni bilo, saj je še vedno večja večina ljudi, ki le še čaka, da bo pričela z rednim miganjem, a si do sedaj tega niso dovolili, privoščili. Jih je pa že mnogo, ki so v svoj tedenski urnik to že vnesli in se zavedajo, kako pomembno je skrbeti za svoje telo.

Kako se je pri vas razvijala ideja o tem, da bi z vadbami pomagali drugim, od kod ideja za vaš slogan Tvoje telo, tvoja zgodba?
Da, včasih se pohecam, da moj slogan *»Tvoje telo, tvoja zgodba«* pove vse. Namreč, vadečim in strankam želim približati gibanje, da le-to postane navada v vsakdanu in ne le nekajkrat letno ali zgolj pozimi. Vsaka oseba ima svojo življenjsko zgodbo in tudi naša telesa nosijo svoja poglavja, svoje zapise, čustva, mišljenja … Zato se učimo prisluhniti telesu in opazujemo, kako nanj vplivajo razne gibalne metode.

Komu vse je namenjen Studio gibanja?
Studio je namenjen vsem, ki želijo za svoje telo narediti nekaj preventivno ali pa so šli čez konkretne zdravstvene izzive, poškodbe. Predvsem pa sem se fokusirala na ženske vseh generacij, na nosečnice in mamice. Če opredelim starostno, je studio namenjen tako malčkom, torej od prvega leta starosti, pa vse do 80 let (imam eno vadečo, ki bo stara 80 let in ji je pilates v izjemno podporo in pomoč – bravo za vztrajnost in lahko je zgled nam vsem). Torej mišljenje, da si prestara za način vadbe, ki jo učim, je popolnoma odveč. Joseph H. Pilates, človek, po katerem se imenuje vadba, je celo dejal: *»Človek je tako mlad, kot je gibčna njegova hrbtenica. Kadar je tvoja hrbtenica trda pri tridesetih, si star. Kadar je pri šestdesetih gibčna, si mlad«*.

V vašem studiu so torej dobrodošle tudi nosečnice in mamice z dojenčki. Ali menite, da se veliko ljudi zaveda pomena

ohranjanja zdravega telesa kljub nosečnosti in pomena vadbe za mamice z dojenčki po porodu?
Vse več in vse bolj. Največkrat se odločijo za vadbo v skupini, v okviru katere spoznajo še druge nosečnice in mamice in se ustvari izjemen ambient in izmenjava izkušenj, veliko njih pa se na začetku odloči za individualen program. Užitek pa je opazovati cel proces, torej nosečnico, ki se kasneje s svojim otrokom pridruži skupini mamic z dojenčki, leto kasneje pa pride malček že sam na gibalnico za dvoletnike.

Omenili ste, da je vaš studio poleg odraslim namenjen tudi otrokom. Kaj lahko starši izberejo za svoje otroke?
Da, res je. V studiu nudim tudi gibalnico za malčke (1,5–3. leta) in za predšolske otroke (4–6 let). Prav tako pa organiziram tudi otroške rojstnodnevne zabave, na katerih je poudarek na športu in ustvarjanju. Posebnost je, da sta vsa dekoracija in program prilagojena slavljenki/slavljencu.

Kaj je po vašem mnenju najpomembnejše, kar lahko sami naredimo za naše telo?
Urejeno spanje, gibanje na svežem zraku in hidracija sklepov s primerno vadbo. Seveda pa je odvisno od posameznika, kaj njegovo telo potrebuje v danem momentu, za nekatere je dandanes večinoma potrebna sprostitvena terapija.
Vedno rada citiram mamico, ki ima tri otroke in zadosti dela, ki pravi: »*Če si pa jaz ne bom privoščila dve, tri ure na teden, da pridem k tebi, potem pa tudi ne vem kdo si bo, potrebujem to!*«.

Slišali smo, da veliko prostega časa preživite v naravi. Nam lahko zaupate, kakšni so vaši hobiji?
Ja, dnevno se sprehodim skozi gozd, kolikor čas dopušča pa rada tudi kolesarim, hribolazim, se zapeljem na izlet v bližino slapu, na morje. Trenutno pa je že kar nekaj časa moj hobi detajlno učenje ter opazovanje povezav uma in telesa.

Kot mnogi drugi samozaposleni ste se tudi vi gotovo soočili s težko situacijo, saj kar nekaj tednov niste smeli opravljati dejavnosti zaradi koronavirusa. Kako ste se znašli?
Studio sem prestavila online, kjer smo se tako jaz kot moje vadeče hitro prilagodile situaciji, ampak sem ponosna, da smo vztrajale, kljub temu da je v živo drugače. Med poletjem pa smo vodeno vadbo v studiu kombinirali z vadbo na prostem, na svežem zraku. Princip vadb in tehnik, ki jih učim v studiu, je tudi sicer že od nekdaj takšen, da vadbe potekajo v manjših skupinah, pri čemer je bistvena pravilna izvedba vaj in je pri vsaki vaji na voljo variacija vaje, saj so naša telesa različna in se posledično razlikuje tudi zmogljivost.

Vsak, ki vas pozna, ve, da se vaše izobraževanje nikoli ne konča. Na katerem področju se izobražujete, ali je težko hoditi redno v službo in še na nova izobraževanja?
Ni težko, temveč je to tisto, kar me dodatno polni. Sem namreč oseba, ki potrebuje novo znanje oziroma bolj pravilno rečeno znanje, ki je poglobljeno in zajema holistično zdravje. Že nekaj časa se šolam za kraniosakralnega terapevta in izvajam kraniosakralno terapijo.

Kaj pa pomeni kraniosakralna terapija?
KT je del osteopatske medicine. Pojem kraniosakralna izhaja iz latinskih poimenovanj za kosti (cranium je lobanja, sacrum pa križnica). **Kraniosakralni sistem** sestavljajo kosti lobanje, hrbtenica, križnica, trtica, možgani, možganske ovojnice in hrbtenjača (centralni živčni sistem). Na kratko, gre za zelo blago in nežno obliko manualne terapije, ki sprošča napetost, krepi imunski sistem in pomaga pri težavah s sklepi in hrbtenico.

Med pogovorom smo opazili, da imate zelo radi to kar počnete. Ste si kdaj predstavljali, da boste delali v drugem poklicu?
Da, res je, diham s svojo službo in vsem kar počnem, zato nadaljujem po tej poti.

Še kakšen napotek za bralce?
Da se večkrat opazujete, morda že ob prebiranju tega intervjuja, kako dihate in kako sedite. Globok vdih in globok izdih. Kot omenjeno pa slogan »*tvoje telo, tvoja zgodba*« pove več kot tisoč besed.

Marisa, najlepša hvala za prijeten pogovor. V uredništvu vam želimo veliko sreče in uspeha tako na zasebnem kot tudi na službenem področju.

Priznanja Gimnazije Litija

Vsako leto najboljšim dijakom naše šole podelimo posebna priznanja Gimnazije Litija. Letos jih je za najvidnejše dosežke in izjemno delo prejelo 30 dijakov.

Dijak / dijakinja	Razred	Obrazložitev
Lovro Klinc	1. a	srebrno priznanje na državnem tekmovanju Ekokviz in srebrno priznanje na državnem tekmovanju iz logike
Barbara Vidović	2. a	zlato priznanje na državnem tekmovanju iz nemščine
Maša Cvetežar	2. a	srebrno Cankarjevo priznanje
Ana Lavrin	2. b	srebrno Cankarjevo priznanje
Matej Perc	2. b	srebrno priznanje na državnem tekmovanju iz astronomije, srebrno priznanje na državnem tekmovanju iz logike in zlato priznanje na državnem tekmovanju iz naravoslovja
Ana Žujić	3. a	zlato priznanje na državnem tekmovanju Ekokviz
Brina Koleša	3. a	srebrno priznanje na državnem tekmovanju v znanju o sladkorni bolezni
David Tomažič	3. a	zlato priznanje na državnem tekmovanju Ekokviz
Ema Pikelj	3. b	srebrno priznanje na državnem tekmovanju v znanju o sladkorni bolezni
Nina Jelen	3. b	kvalitetna priprava projekta GimLit Fortress z odlično izvedbo praktične delavnice na mednarodnem Festivalu Science on stage 2019 na Portugalskem
Jakob Sirk	4. a	kvalitetna priprava projekta GimLit Fortress z odlično izvedbo praktične delavnice na mednarodnem Festivalu Science on stage 2019 na Portugalskem in vodenje in sodelovanje na prireditvah šole
Lara Koci	4. a	štiriletno sodelovanje v pevskem zboru in vodenje in sodelovanje na prireditvah šole
Manca Murn	4. a	odličen učni uspeh v vseh štirih letih
Pika Zakonšek	4. a	odličen učni uspeh v vseh štirih letih
Špela Dobravec	4. a	odličen učni uspeh v vseh štirih letih
Žan Alojz Mahkovic	4. a	štiriletno sodelovanje v pevskem zboru
Anja Drnovšek	4. b	štiriletno sodelovanje v debatnem klubu
Gašper Juvan	4. b	odličen učni uspeh v vseh štirih letih
Julija Ferjančič	4. b	štiriletno sodelovanje v pevskem zboru
Klara Lebeničnik	4. b	štiriletno sodelovanje v pevskem zboru
Anja Širca	4. c	večletno sodelovanje v pevskem zboru
Gaja Starc	4. c	odličen učni uspeh v vseh štirih letih in večletno sodelovanje v debatnem klubu
Gala Pregel	4. c	kvalitetna priprava projekta GimLit Fortress z odlično izvedbo praktične delavnice na mednarodnem Festivalu Science on stage 2019 na Portugalskem, štiriletno sodelovanje v pevskem zboru in večletno sodelovanje v debatnem klubu
Kaja Tori	4. c	odličen učni uspeh v vseh štirih letih
Klara Razboršek	4. c	odličen učni uspeh v vseh štirih letih, štiriletno sodelovanje v pevskem zboru in vestno štiriletno delovanje v razredni skupnosti
Klavdija Šebjan	4. c	štiriletno sodelovanje v pevskem zboru
Saša Sajovic	4. c	odličen učni uspeh v vseh štirih letih
Špela Brinovec	4. c	odličen učni uspeh v vseh štirih letih in štiriletno sodelovanje v pevskem zboru
Tajda Klemen	4. c	odličen učni uspeh v vseh štirih letih
Tinkara Butara	4. c	odličen učni uspeh v vseh štirih letih

Splošna matura 2020 na Gimnaziji Litija

Avtor članka: Gimnazija Litija

Dijaki 4. letnika so uspešno zaključili gimnazijsko šolanje; splošno maturo je opravilo 97 % dijakov, 66 % s prav dobrim ali odličnim uspehom; dijakinji Gaja Starc in Klara Razboršek sta zlati maturantki.

Saša Sajovic je najboljša sociologinja na splošni maturi v državi, Gaja Starc pa ena izmed treh najboljših matematikov (100 %, OR).
Čestitamo vsem dijakom in jim želimo lepe počitnice.

Glasbena šola Bučar predstavlja novo skladbo – Ljubezenski venček

Avtor članka: Simon Bučar

Glasbena šola Bučar v sodelovanju z ansamblom Boršt, ansamblom Lunca in ansamblom Razgled predstavlja nekaj novega, posebnega, ljubezenskega – priredbo skladb ansambla Franca Miheliča – Fant od fare, Svatovska in Stara ljubezen – z naslovom Ljubezenski venček.

Ljubezenski venček je priredba treh skladb ansambla Franca Miheliča. Skladbe opevajo ljubezensko tematiko, zato tak naslov. Idejo za snemanje in celoten projekt je dobil vodja Glasbene šole Bučar, Simon Bučar. Z učenkami in učenci, ki so aktivno sodelovali pri snemanju skladbe v glasbenem studiu in snemanju videospota, so k sodelovanju povabili tri ansamble, ki so na slovenski narodnozabavni glasbeni sceni dobro poznani: ansambel Boršt, ansambel Lunca in ansambel Razgled. Skupaj so ustvarili ljubezensko zgodbo, v kateri sta sodelovala tudi vsem dobra poznana Dejan Kranjc (Poskočni) in bohinjski župnik Martin Golob. Videospot je bil sneman na Lavričevi koči na Gradišču, na gradu Bogenšperk ter v prelepih kotičkih Bohinja. Skladba je bila posneta v M-MEDiA Recording Studio pri g. Tadeju Miheliču, videospot pa je posnela ekipa Videco. Vsi skupaj so na izdelek zelo ponosni in se veselijo nadaljnjega sodelovanja.

Avtorji
Glasba: Franc Mihelič
Besedilo: Ivan Sivec, France Žnidaršič
Priredba: Anže Iskra, Simon Bučar
Povezava za prenos skladbe: https://www.youtube.com/watch?v=OlCDUB3yOVY
Dodatne informacije: 041 895 501 (Simon)

Organizirano drugo srečanje vseh akterjev, ki skrbijo za kakovostnejše življenje starejših v Srcu Slovenije

Avtorica članka: Anita Molka, Razvojni center Srca Slovenije

S ciljem zagotavljanja kakovostnejšega življenja starejših v Srcu Slovenije je Razvojni center Srca Slovenije organiziral drugo srečanje v okviru evropskega projekta EU_SHAFE, ki naslavlja pametna, zdrava in starosti prijazna okolja. Vabljene so bile vse organizacije, ki delujejo na področju starejših iz občin Litija, Kamnik, Šmartno pri Litiji, Lukovica, Moravče in Dol pri Ljubljani. Srečanje z 20 udeleženci se je odvijalo 18. junija 2020 v Knjižnici Šmartno pri Litiji.

Razvojni center Srca Slovenije je pripravil zaključke prve delavnice, na kateri so se že kreirale ideje za skupen projekt na temo kakovostnejšega bivanja starejših, cilj drugega srečanja pa je bil nadaljevanje **oblikovanja skupne projektne ideje** za prijavo na LAS razpis ter spoznavanje dobrih praks iz Evrope s področja **bivanja starejših v domačem okolju**. Predstavljenih je bilo šest dobrih praks iz Portugalske, Danske, Nemčije, Irske, Španije in Italije. Po predstavitvi je sledila diskusija z udeleženci, ki so izpostavili, da potrebujemo še več varovanih stanovanj in domov za starejše. Najzanimivejša za naše okolje je dobra praksa iz Portugalske, kjer starejšim, ki so osamljeni in ne želijo v dom, omogoča življenje v naselju manjših hišk z vso potrebno infrastrukturo v bližini.

Sandra Katić z IC GEOSS meni, da so takšne hiške trajnostne in zelo dobrodošle v našem okolju. Izpostavila je tudi pomembnost uporabe tehnologije, pri kateri starejši potrebujejo podporo in izobraževanje. **Lijana Lovše** z Občine Litija je poudarila, da sredstva za starejše namenjajo z željo, da lahko čim dlje kakovostno bivajo na svojem domu. Na voljo sta pomoč na domu in patronažna služba, ŠMELC pa ima tudi 17 varovanih stanovanj, ki si jih želijo še več, saj je povpraševanje zelo veliko.

Leonidi Razpotnik iz Doma Tisje je najzanimivejša dobra praksa iz Danske, kjer je občina ustanovila skupino za stanovanjsko prenovo. Stanovanjska skupnost pa je po mnenju večine kar velik zalogaj, saj se morajo osebe med seboj razumeti, da lahko sobivajo.

Drugi del srečanja je bil namenjen oblikovanju projektne ideje, in sicer je bil poudarek na hitri zaznavi težav na terenu, hitrem reševanju le-teh ter dobri koordinaciji. **Karmen Sadar** z Občine Šmartno pri Litiji je poudarila, da je težava oskrba bolnikov, ki pridejo iz bolnišnic, in da so nujno potrebna izobraževanja za svojce oziroma neformalne negovalce. V občini Kamnik takšna izobraževanja izvaja Inštitut Antona Trstenjaka in so zelo dobro obiskana. Izobraževanja za nego oseb z demenco izvaja tudi **Dom Tisje** po različnih društvih. IC GEOSS je že izvajal izobraževanja o uporabi računalnika, poudarjajo pa potrebo po programu, namenjenem svojcem, ki skrbijo za starejšega na domu (nega, socialna oskrba). Izobraževanja za neformalne negovalce so bila prepoznana kot nujno potrebna v Srcu Slovenije. Slovenija je v zaostanku na področju vseživljenjskega izobraževanja, zato je nujno potrebna nadgradnja. **Lijana Lovše** je izpostavila, da je v Litiji veliko društev, ki izobražujejo starejše, vendar se izobraževanja podvajajo. Zelo pomembna sta namreč povezovanje ter usmeritev h kvalitetnejšim in zanimivejšim temam. **Društvo diabetikov Litija in Šmartno pri Litiji** organizira kvalitetna izobraževanja o življenju s sladkorno boleznijo, ki jih sofinancira občina, vendar so slabo obiskana. Osveščajo tudi osnovne šole in gimnazije, kjer pa je odziv zelo dober. Ljudje se v društvo večinoma zatekajo po socialno pomoč in pogovor.

Diskusija je v drugem delu tekla tudi o tem, kdo so koordinatorji v posameznih občinah, ki se ukvarjajo s starejšimi. V občini Šmartno pri Litiji imajo krajevni odbor Rdečega križa in zelo aktivno društvo upokojencev, ki dobro pozna starejše v lokalnem okolju.

Mitja Bratun iz **LAS Srce Slovenije** je za zaključek predstavil LAS razpis, katerega cilj je vključevanje ranljivih ciljnih skupin, med katerimi so tudi starejši. Razpis bo odprt od 1. julija do 30. septembra 2020, na voljo je 300.000 EUR sredstev s 65 % sofinanciranjem, projekt pa se lahko izvaja največ dve leti.

Na srečanju se je izpostavilo predvsem potrebo po izobraževanju, cilj pa je z majhnimi viri odpraviti težave, ki se pojavljajo. Naslednji korak je priprava projektne ideje za prijavo na prihajajoči LAS razpis. V kolikor imate predloge, ki še niso prepoznani ali vas podrobneje zanimajo dobre prakse, nam pišite na anita.molka@razvoj.si ali nas pokličite na 01 896 27 10.

DRUŠTVO PROSTI ČAS DEJAVNOSTI 2020/21

Informacije in prijave:
031 697 961; info@drustvoprosticas.si;
za palvalne dejavnosti: plavanjedpc@gmail.com
SPLETNA STRAN: www.drustvoprosticas.si

DRUŠTVO PROSTI ČAS ŠMARTNO PRI LITIJI

PLAVALNI TEČAJI
Riba, raca, Rak

ŠPORTNO PLEZANJE
Rekreacija, treningi

VRTIČKARJI (od 5. leta dalje)
- 20 urni tečaj prilagajanja na vodo in
- 20 urni začetni tečaj plavanja

ŠOLARJI (I. triletje)
- 20 urni začetni tečaj plavanja
- 20 urni nadaljevalni tečaj plavanja

TELOVADBA V VODI
- vadba v vodi za ženske (začetek oktobra)

REKREATIVNO ŠPORTNO PLEZANJE
- otroci od 1. do 3. razreda
- otroci od 4. do 6. razreda
- otroci in mladina 7. r OŠ in srednješolsci
- odrasli

TRENINGI ŠPORTNEGA PLEZANJA
- tekmovalci (od 9 do 11 let)
- starejša tekmovalna skupina (od 12. leta dalje)

Lilin vrtiljak

Društvo likovni atelje LILA

Avtorica članka: Aleksandra Krnc

Lilin vrtiljak tega meseca začenjamo z razstavo, in sicer samostojno, deveto po vrsti, avtorice Gabrijele Hauptman. Otvoritev se je zgodila v sredo, 17. junija 2020, v okviru Javnega zavoda Bogenšperk. Razstava Analiza in sinteza je serija slik abstraktnega ekspresionizma. Strokovno sta jo predstavila kuratorka razstave mag. Ana Kocjančič in dolgoletni mentor Društva Lila, mag. Zoran Poznič. Vzdušje je ob številnih obiskovalcih popestrila glasba saksofonistke Sabe Selassie. Razstava je bila odprta za ogled do sredine avgusta 2020.

Razstava Gabrijele Hauptman na Bogenšperku

Skozi poletne tedne ste se lahko ustavili tudi v avli Kulturnega centra Litija, kjer so bila na ogled izbrana dela v okviru Zlate palete, sprehodili ste se lahko skozi avlo Občine Litija, kjer so se občinskemu prazniku v pozdrav predstavljali najmlajši lilovci, razstava je bila tudi v domu za ostarele v Šmelcu v Litiji, še vedno je na ogled tudi razstava naših del v Knjižnici Šmartno.

Medtem ko sta Mala Lila in Cici Lila odšli na zasluženе počitnice, je atelje ostal odprt. Tako smo vroče in malo manj vroče poletne dni lahko preživeli v najprijetnejši družbi umetnij, barv, ustvarjalcev, kreativcev … Sekcija Lila piše, ustvarja in snuje na temo Jesenskih misli in Furmanov in predstavitev svojih del načrtuje ob koncu leta.

Zagotovo so počitniški izleti in skriti kotički inspiracija za mnogo novih ustvarjalnih idej, ki se bodo prepletla v likovnih in literarnih delih, ki jih bomo že jeseni lahko delili z vami.

In Lilin vrtiljak se vrti … vrti naprej …

20. leto v Zavrstniku

Avtor članka: Bogomir Bučar

Spoštovane vaščanke in vaščani, bralke in bralci tega članka!

V nekaj preteklih letih smo s svojimi prostovoljnimi aktivnostmi v naši zavrstniški dolini uspeli premakniti kar nekaj stvari. Tako se je tudi začelo to, še tekoče dvajseto leto novega tisočletja. V prostovoljnem gasilskem društvu Zavrstnik smo ga začeli z rednim občnim zborom in smelimi načrti. Pa se nam ni izšlo. Ne samo Zavrstničane, ves svet je zaustavila epidemija.

Sam ocenjujem, da so bili ukrepi naše države in sorazmerno dobra disciplina nas vseh državljanov ključ do tega, kako je danes. Gotovo smo se v teh prvih treh četrtinah leta predvsem vsi seznanili in že tudi marsikaj novega naučili, kako bomo morali živeti z novim virusom, ki se je naselil med nas.
Ne želim, da bi ta moj članek izpadel črnogled, prav nasprotno, z nekaj discipline in spoštovanjem osnovnih pravil, ki nam jih priporočajo epidemiologi, ocenjujem, da lahko dokaj normalno živimo in delamo naprej.
Seveda pa so ti nujni ukrepi odnesli možnost dodatnega ali pa, če mi dovolite, temeljnega dohodka, ki smo ga vsaj v zavrstniškem prostovoljnem gasilskem društvu zaslužili z organizacijo veselice. Vse načrte, ki smo si jih zastavili za to leto v povezavi z dodatnim zaslužkom skozi omenjeni način, smo seveda morali zamrzniti.

Vseeno smo po sproščanju ukrepov začeli z določenimi aktivnostmi, ki pa smo jih seveda morali predvsem prilagoditi sredstvom, ki smo jih privarčevali v preteklih letih. Tako postopno urejamo okolico in stanje na novo pridobljenega objekta in več časa namenjamo načrtom za naprej. Upam pa, da bomo čas, ki ga sedaj imamo, koristno porabili in še bolj modro premislili možnosti, ki nam jih nov pridobljeni prostor prinaša. Zato prav nič ne želim špekulirati, kaj bo in česa ne bo do konca tega leta.
S tem kratkim člankom želim vas vse spomniti na to, da v Zavrstniku prostovoljno gasilsko društvo še deluje in se trudimo, da bi naredili več in še več!
Vsem, ki ste prebrali ta članek, želim lepo, mirno in prijetno jesen ter seveda ostanite, ostanimo zdravi!
Hvala in na pomoč!

Modrost življenja

Avtorici članka: Renata Ozimek, delovna terapevtka in Alenka Rozina, delovna inštruktorica

Gremo v Tisje

Na gričku prelepem,
velika prenovljena stavba stoji,
ponosna in lepa se dobro drži,
v njej pa velika družina živi.

Osebje doma lepo skrbi,
za te naše dobre ljudi,
nekoč so trdo garali,
zdaj uživajo mir in lepote dni.
Fani Povše

Trenutni čas je priložnost spoznavanja in poslušanja samega sebe, temelji na skrbi za lastno zdravje, odgovornosti do sočloveka ter obvladovanju zaskrbljenosti in stresa.
Stanovalka doma, gospa Lojzka, *»krušna mati vseh gabrovških šolarjev«*, s častitljivo starostjo priporoča in nas uči spokojno hoditi skozi čas in naglico sveta, kljub vsemu vrvežu najti tišino zase. Resnico pripoveduje mirno in jasno, z empatičnim odnosom zna prisluhniti drugim življenjskim zgodbam prijateljev in stanovalcev. Njeno zavedanje in navdušenje nad lepim in dobrim je plemenitila skozi svoje življenje.
Lojzkino življenje in njeni nasveti so: urejenost, zmernost, zadovoljstvo, trdo delo, red in disciplina. Skozi leta je znala sprejemati izkušnje. Duhovno moč zna uporabiti v dobro sebi, vse to nas spodbuja in nam pomaga pri opravljanju poslanstva.
Zdrava disciplina, blagost do sebe in življenje v miru z Bogom so kratek povzetek in Lojzkin napotek za dolgo in srečno življenje.

MePZ Zvon Šmartno pri Litiji prepeva

Avtorica članka: Katarina Kragelj

Lanske pevske sezone naš pevski zbor res ni končal po načrtih, smo se pa vseeno potrudili in naredili, kar smo lahko. Čas, ki smo ga preživeli skupaj, nam je bil dragocen.

Po nenadni odpovedi zimskega koncerta na zadnji februarski dan v letošnjem prestopnem letu, smo prenehali z vajami in čakali, da bo konec epidemije in virusa. Verjamem, da je vsak izmed nas pevcev doma prepeval na ves glas, tako zase kot za otroke ali vnuke. V juniju smo se prvič srečali in vadili za bližnjo proslavo ob dnevu državnosti. Prepevali smo na šmarskem trgu in občutek je bil lep. Sezone sicer nismo končali z izletom, ampak smo se srečali na pikniku. Bilo je družabno, sproščujoče in lepo.

Poletje ni minilo brez sestankov, saj v zboru potekajo priprave na 130-letnico delovanja Pevskega društva Zvon v kraju. Naše društvo je eno najstarejših v Sloveniji in zelo smo ponosni na to! Tako smo v avgustu odšli na pevski vikend v CŠOD Prvine, kjer smo res intenzivno vadili. Naši zagnani zborovodkinji Mariji Celestina je pomagala Ema Hostnik, ki rada pride med nas in tudi mi smo je zelo veseli. Dnevi so potekali v znamenju virusa, a nekako smo se navadili živeti s tem, nositi maske, umivati in razkuževati roke, ohranjati razdaljo, samo po dva v sobah, na vajah sedeti narazen … Nič ni bilo težko, ko mi je pa poleg prijazne upravnice prišel naproti še nasmejani glavni kuhar, ki je naš nekdanji učenec in odlično kuha, sem vedela, da bo naš pevski vikend prav prijeten. In res, ker življenje preprosto mora teči dalje, ljudje pa se moramo prilagajati. Če se ne bomo potrudili, bo počasi konec z ljubiteljsko kulturo. Kaj pa to pomeni za kraj in ljudi, pa si lahko samo mislimo.

Pevke in pevci se v našem zboru počutimo dobro, med seboj si pomagamo in sočustvujemo drug z drugim, ker v življenju ni vedno samo lepo. Počutimo se sprejete in želimo si, da bi ljudje v našem malem kraju bili dobri, pripravljeni prisluhniti drug drugemu, brez zavisti in slabih misli. Zakaj? Ker bi bilo lepo, če bi k zboru prišli vsi, ki jih petje veseli in v tem vidijo kvalitetno preživljanje prostega časa. Začeti ni težko, težko je potem vztrajati. Občutek, ko se v zboru pojavi nov obraz, nov svež glas in je to po možnosti še moj nekdanji učenec ali učenka, je pa prelep.

Društvo upokojencev Šmartno

Avtor članka: Boris Žužek

Letošnje poletje je bilo naše delovanje zaradi koronavirusa zelo omejeno.

Od marca do julija smo mirovali, le prostovoljci iz projekta »Starejši za starejše« so se aktivno vključili v zbiranje interesentov za E-oskrbo. V juliju in avgustu smo izvajali le štirinajstdnevne rekreacijske pohode v šmarsko okolico, organizirali sestanek s prostovoljci in imeli celodnevni izlet na Gorenjsko. Na sestanku s prostovoljci smo se pogovorili o delu v tekočem letu in programu izobraževanja, ki ga bomo izvedli v jesenskem času.

V četrtek, 16. julija, smo izvedli celodnevni izlet, ki se ga je udeležilo 40 članov. Naša prva postaja je bil Bohinj. V cerkvici sv. Janeza nas je pričakal in sprejel župnik Martin Golob, naš rojak, doma iz Velike Kostrevnice, in nam predstavil zgodovino cerkvice. Po enournem srečanju z njim, ki zdaj odhaja v župnijo Grosuplje, smo se mimo Bleda, kjer na jezeru ni bilo niti ene pletne, odpeljali do Podhoma.

Večina udeležencev se je sprehodila skozi sotesko Vintgar, ostali pa so nas počakali na Blejski Dobravi. Od tu smo se odpeljali do vasice Podbrezje, kjer so nam v tamkajšnjem gostišču pripravili okusno kosilo. Vmes je tudi nekaj časa deževalo.

Po kosilu smo se za pol ure odpeljali še do Brezij, nato pa smo se vračali domov. V Šmartno smo prispeli okoli 19. ure. To je bil naš prvi letošnji celodnevni izlet, s katerim smo bili zelo zadovoljni. Tudi udeležba je bila zelo dobra, čeprav so trije prijavljeni izlet odpovedali. Tudi vreme nam je bilo naklonjeno.

Šmartno

BUTIČNA TRGOVINA

IZBRANIH IZDELKOV

Pineks-wood

nakit iz lesa
leseni metuljčki

PAT keramika

izdelki iz keramike

Domačija Pivec

zeliščni nakit
zeliščni sirupi

Olja Šavrin

ekstra deviško
oljčno olje

JAVNI ZAVOD
BOGENŠPERK

Staretov trg 25
1275 Šmartno pri Litiji
01 89 87 867
turizem@bogensperk.si

Vabljeni.

Tržnica v Šmartnem

Avtorica članka: Maja Istenič

V novi rubriki bomo predstavljali ponudnike, ki svoje izdelke vsak petek ponujajo na šmarski tržnici na Staretovem trgu.

Danes predstavljamo **kmetijo Kotar – Pr' Špan**. Izhajajo iz doline reke Temenice in se ukvarjajo s predelavo mleka pašnih krav. V ponudbi imajo mleko, sirotko, zorjeni in mladi sir (z orehi, s čilijem), tekoče jogurte, jogurte na grški način, mocarelo, skuto (domačo ali albuminsko), sladko in kislo smetano, maslo. Na voljo imajo tudi kokošja in prepeličja jajčka. Dosegljivi so na telefonski številki 041 758 774.

JAVNI ZAVOD BOGENŠPERK

Šmartno

Občina Šmartno pri Litiji

Koledar dogodkov Javnega zavoda Bogenšperk

Datum	Dogodek	Kraj
18. september 2020	Keltska skrivnost na gradu Bogenšperk – koncert skupine Noreia z gosti	Grad Bogenšperk
20. september 2020	Koncert: MePZ Leo Fortis	Grad Bogenšperk
27. september 2020	Koncert: Oktet Valvasor	Grad Bogenšperk

Sopotniki

Avtorica članka: Marta Kotar, Javni zavod Bogenšperk

V sredo, 19. avgusta 2020, smo v galeriji gradu odprli slikarsko razstavo Nikolaja Mašukova z naslovom Sopotniki, umetnikovo prvo razstavo na Bogenšperku.

To pa ni prvič, da gospod Nikolaj ustvarja v naših krajih, saj je avtor kipa, ki od junija 2019 stoji na Staretovem trgu v središču Šmartnega pri Litiji. Na odprtju razstave je znani ruski umetnik predstavil svojo novo knjigo *Pripovedke iz Sibirije*, v kateri so zapisane pripovedi v ruskem in slovenskem jeziku. Prinašamo vam kratek odlomek iz pripovedke z naslovom Dobrodelnik: *»Tisto noč se je v Šurikovih sanjah nadaljeval dnevni pogon. Mimo njega so v neskončnem zaporedju bežali veje in debla dreves, grmi, štori fantastičnih oblik, šipkove jagode, žareče kakor rubini. Vse to je bilo ovito v umetelne čipke iz puhastega snega. Tekel je, skoraj ne da bi se dotikal tal, ne bolj letel je, kakor ptič, ter se čudil in obenem veselil lahkosti, s kakršno je lahko manevriral v zraku med brezami in bori. Čutil je hipnotično navdušenje lèta, niti samega lèta, temveč veselega občutka, da se je končno spomnil, kako se to počne. Njegova duša je nenadoma dobila nekaj davno izgubljenega, kar je bilo vse življenje nekje zraven, čisto blizu. Nekaj, česar nikakor ni mogel videti, česar se ni mogel dotakniti, tega čudeža, ki je pripadal njemu in je bil del njega. Končno je spet letel, jadral je v zraku, kakor je to počel že velikokrat, nekoč – pred milijoni let.«*

Razstava bo na ogled do konca septembra.

Glasbeno popotovanje

Avtorica članka: Marta Kotar, Javni zavod Bogenšperk

Lea Rihter in Simon Prašnikar sta spet navdušila in dokazala, da ju čaka zares čudovita prihodnost. Talentirana, srčna in skromna domačina Lea in Simon sta nas na glasbenem popotovanju odpeljala na romantično sanjarjenje, ki smo ga vsi nestrpno čakali.

Za svoje obiskovalce sta priredila tudi lepo presenečenje, ko se jima je na odru pridružila Sandra Rihter in v duetu z Leo prinesla še dodatno zadovoljstvo vsem obiskovalcem. *»Ja, drugo po vrsti je že in upam, da ostane in postane tradicionalno. Kar pomislite, kako lepo bi bilo ob letu osorej zopet sesti skupaj s prijatelji popotniki skozi čas sicer brezčasnih popevk, ki pobožajo srce.«* – Lea Rihter

Mi že nestrpno čakamo naslednje leto, ko bomo spet potovali skupaj z Leo in Simonom.

Zaključna faza projekta Lokalident

Avtorica članka: Tanja Dolar

Počasi, a vztrajno se približuje konec projekta Lokalident – Izgradnja lokalne identitete za večji obisk turistov.

PROGRAM RAZVOJA PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Javni zavod Bogenšperk v spomladanskih in poletnih mesecih ni počival. V tem času smo vzpostavili uradni Twitter profil – Turizem Šmartno, preko katerega bomo komunicirali z našimi občani in utrjevali blagovno znamko Šmartno. S pomočjo domačinov smo pripravili tekste za promocijske letake, s katerimi bomo predstavili turistično ponudbo v Šmartnem pri Litiji. Letake bomo vložili v 500 map, ki jih krasi nova celostna grafična podoba Šmartno. V okviru projekta smo usposobili tudi šest zgodovinskih animatorjev in pet lokalnih turističnih vodnikov. Natisnili bomo tudi zloženke in predstavitveno brošuro občine. Za Občino Šmartno pri Litiji smo s pomočjo prijaznih in srčnih domačinov pripravili tekste za turistične informativne table, ki bodo stale na ključnih mikrolokacijah znotraj vaških središč. Lahko se pohvalimo, da bo naš kraj bogatejši tudi za pet zgodovinskih kostumov, promocijsko pop-up steno in novo spletno stran – Turizem Šmartno – na kateri bodo na enem mestu predstavljeni šmarski turistični ponudniki in seveda tudi vse lokalne, naravne in kulturne znamenitosti.

Zastava

Vse projektne aktivnosti sofinancirata Evropska unija iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja in Republika Slovenija v okviru Programa razvoja podeželja 2014–2020.

Ambasadorji lokalnega razvoja: Mojca Hauptman

Avtorica članka: Mija Bokal

V Lokalni akcijski skupini Srce Slovenije pripravljamo serijo pogovorov z lokalnimi ambasadorji razvoja – vizionarji, ki verjamejo v razvoj, povezovanje in dobre projekte. Med občani Šmartnega pri Litiji smo prepoznali kot ambasadorko Mojco Hauptman iz Zgornje Jablanice, ki je s Srcem Slovenije povezana že od samega začetka, saj je soustvarjala znamko Srce Slovenije.

LAS SRCE SLOVENIJE
PROGRAM RAZVOJA PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Z Lokalno akcijsko skupino Srce Slovenije jo povezuje Društvo LAZ. Kot njegova predsednica sodeluje v Razvojnem svetu LAS, najožji skupini, ki soodloča in prispeva k uresničevanju skupnih razvojnih idej za območje občine Šmartno pri Litiji in sosednjih občin Litija, Dol pri Ljubljani, Lukovica, Moravče in Kamnik. LAS spremlja že vse od začetkov, bila je tudi podpisnica prve konzorcijske pogodbe. Ponosna je na številne trajnostno naravnane projekte, ki so lahko s sredstvi za razvoj podeželja tudi dejansko zaživeli. Nenehen stik s ponudniki, prisotnost na terenu, zasledovanje potencialov in spodbujanje skupnosti k razvoju idej so po njenem mnenju glavni gradniki uspeha LAS Srce Slovenije. Delati dobro za skupnost, v kateri živi, je njena pomembna vrednota, ki jo spremlja vse življenje. Rada dela z ljudmi, se z njimi druži ter jih usmerja v razvoju. Poznamo jo kot osebo z dobrimi razvojnimi idejami, kot odlično turistično vodnico, aktivno članico lokalnih društev in informatorko na TIC Litija.

Njeno celotno predstavitev najdete na spletni strani www.las-srceslovenije.si, na kateri se nahajajo tudi vse druge pomembne informacije o Lokalni akcijski skupini Srce Slovenije. LAS Srce Slovenije je ena od 37 slovenskih lokalnih akcijskih skupin. Velja za eno najbolj prepoznavnih in uspešnih v Sloveniji, kot primer dobre prakse pa je pogosto prepoznana tudi v širšem evropskem prostoru.

LAS Srce Slovenije deluje kot pogodbeno partnerstvo, njegov vodilni partner pa je Razvojni center Srca Slovenije s sedežem v Litiji. LAS Srce Slovenije sestavljajo predstavniki javnega sektorja (občine in javni zavodi), ekonomskega sektorja (podjetja in podjetniki) ter zasebnega sektorja (društva in posamezniki), ki soodločajo o tem, katere razvojne projekte in pobude bodo podprli. Takemu pristopu usmerjanja lastnega razvoja se reče *»od spodaj navzgor«*, poznamo ga tudi kot pristop CLLD ali pristop LEADER. LAS Srce Slovenije razpolaga v aktualnem programskem obdobju 2014–2020 z 2,3 mio evrov nepovratnih evropskih sredstev, ki so namenjena izvajanju projektov na območju LAS.

Iz dela RKS OZ Litija

Avtorica članka: Danica Sveršina, predsednica RKS OZ Litija

Počitnice so čas brezskrbnega veselja, druženja, novih doživetij, izletov in uživanja v morskih radostih. Da, za nekatere so, za tiste iz socialno ogroženih družin pa vsaj slednje velikokrat ne.

Pa pri tem ne gre le za to, da se naužijejo morja, gre tudi za druženje s sovrstniki, ustvarjalne, športne in druge aktivnosti ter predvsem za to, da vsaj za ta kratek čas pozabijo vsakdanje skrbi.

Območno združenje Rdečega križa Litija poleg tradicionalnih oblik pomoči socialno ogroženim družinam namenja posebno pozornost razvoju in širitvi programov organizacije letovanja socialno ogroženih otrok. Število otrok, ki so potrebni takšnega letovanja, se iz dneva v dan povečuje, vendar starši ne zmorejo niti najnižjega prispevka za letovanje. RKS OZ Litija je tudi v letošnjem letu organiziral letovanje otrok iz socialno šibkejših družin. Otrokom je bilo omogočeno letovanje po najnižji ceni, nekateri pa so letovali celo brezplačno.

Da smo lahko omogočili staršem otrok najnižji prispevek za letovanje otroka, nam z namenskimi sredstvi omogoča tudi Občina Litija.

Tudi v letošnjem letu smo razpisali desetoziroma sedemdnevno letovanje v MPD Frankopan v Punatu na otoku Krku in v Mladinskem zdravilišču in letovišču Debeli rtič pri Ankaranu. Otroci so letovali v MZL RKS Debeli rtič, letovanje v MPD Frankopan Punat pa smo žal morali odpovedati. Dodatni termin nam je zagotovilo MZL Debeli rtič, in sicer: prva skupina 36 otrok je letovala od 18. 7. 2020 do 25. 7. 2020, druga skupina 24 otrok je letovala od 25. 7. 2020 do 1. 8. 2020. Otroci so bili po starosti razdeljeni v tri skupine in dodeljeni vzgojiteljem vodičem. Predloge so posredovali zdravniki iz ZD Litija, KORK, CSD Litija.

Za vse je bil tudi vedno organiziran skupni prevoz izpred športne dvorane v Litiji, prevoznik je bil Rudi turs.

Na Debelem rtiču sta nas obiskali medicinski sestri ga. Neja in ga. Simona iz Zdravstvenega doma Litija. Na delavnicah sta otrokom predstavili prvo pomoč, kako se zavarujemo pred poškodbami, rane in druge poškodbe.

»Letovanje je za otroke posebno doživetje, posebno še za otroke iz socialno šibkih družin. Predvsem pa je pomembno medsebojno druženje, pogovori, tkanje prijateljskih vezi in čim lepše preživeti in doživeti dnevi«. V Mladinskem zdravilišču in letovišču RKS Debeli rtič si prizadevajo, da bi bilo bivanje otrok v zdravilišču in letovišču čim bolj pestro, zanimivo in razgibano.

Tudi letos s podjetjem TUŠ nadaljujemo akcijo letovanja otrok v MZL RKS Debeli rtič *»Pričarajmo nasmeh«*. Tako kot že nekaj let je bilo tudi letos v program brezplačnega letovanja vključenih 300 otrok iz vse Slovenije. Strokovne službe so za otroke na tedenskem preživljanju počitnic pripravile pester animacijski program, ki spodbuja nova spoznanja, smeh in sprostitev, številne ustvarjalne delavnice in različne športne aktivnosti, izlet z ladjico, kopanje in učenje

plavanja, zabavo z glasbo in plesom in še in še. Za mnoge otroke so to edine počitnice, ki jih lahko preživijo brezskrbno, mnogi med njimi pa tudi prvič vidijo morje in v njem zaplavajo. Letovanje za osem otrok je potekalo od **19. 7. do 26. 7. 2020**, predloge so nam posredovali iz CSD Litija.

Za brezplačna letovanja socialno ogroženih otrok v MZL Debeli rtič se je RKS dogovoril z **Radiem 1** in **Fundacijo Playerspromotions** – 68 otrokom je bilo omogočeno letovanje. Z našega območja se je sedem otrok pridružilo otrokom iz cele Slovenije. Letovali so od **26. 7. do 1. 8. 2020**. Otroke za letovanje so predlagali na CSD Litija.

Rdeči križ Slovenije
Območno združenje Litija
Trg na Stavbah 1, 1270 Litija
Tel. št.: 01 896 37 30, 051 443 600
E mail: litija.ozrk@ozrks.si

Veteranske športne igre v Brežicah

Avtor članka: Jože Kos

Veterani OZVVS Litija - Šmartno smo se 20. junija 2020 udeležili veteranskih športnih iger v Brežicah. Iger, devetnajstih po vrsti, se nas je udeležilo 14 veteranov. Tekmovali smo v treh športnih disciplinah, in sicer streljanju z zračno puško, metu bombe in vlečenju vrvi. Uvrstili smo se v zlato sredino. Z rezultati smo bili zadovoljni, saj sta pomembna sodelovanje in druženje.

Blagoslov del na Libergi

Avtor članka: Uroš Pušnik

***»Mesto, ki stoji na gori, se ne more skriti!«* so Jezusove besede in z njimi lahko opišemo tudi Libergo. *»Tukajšnja cerkev se vidi daleč naokoli in je kot svetilnik na gori,«* je dejal ljubljanski pomožni škof msgr. Franc Šuštar ob blagoslovu obnovitvenih del na podružnični cerkvi na Libergi.**

Zares velik je seznam obnovitvenih del, postorjenih v zadnjih letih: obnovljene so bile stopnice na kor, v zvonik in pred zakristijo, obnovljen tlak pred vhodom, obnovljena je bila ura na zvoniku, lestenci, svete posode, prepleskana je bila fasada in notranjost cerkve, na novo pa so izdelani ambon, omara v zakristiji, vrata, ogrevanje … Vseh teh pridobitev smo se z liberškimi verniki veselili ob godu zavetnikov sv. Mohorja in Fortunata v nedeljo, 12. julija. *»Koliko ljudi, generacij je tu poslušalo Božjo besedo in jo živelo? … 400 let so vaši predniki popravljali, prenavljali in bog ne daj opustiti tega izročila …«* je dejal g. škof Franc Šuštar in nadaljeval, da smo sedaj tu mi, ki nadaljujemo ta izraz naše vere, nadaljujemo tradicijo in jo predajamo našim zanamcem. Zato bodimo znamenje Gospodove navzočnosti, znamenje ljubezni in miru.

Pri oltarju je ob g. škofu Šuštarju somaševal domači šmarski župnik in obenem godovnjak g. Marko Mohor Stegnar, slovesnost so polepšali župnijski pevci, zbrana molitev prisotnih v cerkvi in okoli nje pa je povzdigovala pobožnost.

V zahvali se je g. župnik Marko zahvalil vsem, ki so kakorkoli sodelovali pri omenjenih obnovitvenih delih, posebej ključarju in mežnarju podružnice, ki sta bila gonilni sili vseh del.

Ob koncu smo v prijetnem druženju zaključili bogato doživete dopoldanske trenutke.

Mesarija Frtica

Avtorica članka: Nataša Smrekar

Mesarija Frtica je na sejmu AGRA 2020 zopet prejela priznanja, tokrat tudi v kategoriji svežega mesa.

Na 41. mednarodnem ocenjevanju mesa in mesnih izdelkov pod okriljem 58. mednarodnega **kmetijsko-živilskega sejma AGRA 2020** je **Mesarija Frtica** iz Litije prejela priznanja za vse izdelke, ki jih je oddala na ocenjevanje. Tokrat je priznanje prejela tudi **piščančja ponvica**, ki spada v kategorijo svežega mesa.

Zlato priznanje je prejela odlična **piščančja ponvica**, ki je bila prvič oddana na ocenjevanje. Prav tako je **zlato priznanje** prejela **špehovka**. **Jelenova salama** in **krvavica** sta prejeli **srebrno medaljo**.

Kupci Frtice so že tekom leta vzljubili piščančjo ponvico, tako je sedaj zlata medalja samo še potrditev njenega dobrega okusa in kvalitete. Časi, v katerih smo se znašli, potrjujejo, da je lokalen izbor prava pot, zato v mesariji verjamejo, da bodo s takim načinom dela dosegli prav vsa srca.

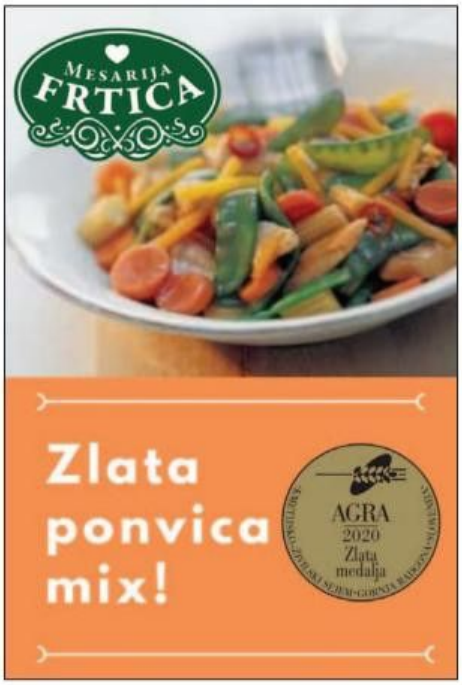

Opozorilo

Avtor članka: Srečko Tomažič

V Veliki in Mali Kostrevnici neznana (znana) oseba spušča mlade mucke v urbano okolje. Okužene so z mikrosporijo (mačja bolezen). Prosim, da ta oseba drugače poskrbi za te nedolžne mucke. Poleg COVID-19 sedaj še ta virus na infekcijski kliniki zaradi testiranja oseb v stiku s temi mucami povzroča dodatno delo.

Postopek zdravljenja je dolgotrajen in traja cca 1 leto.

Primerjava in izbira toplotne črpalke

Avtor članka: Robert Žibrik

Letošnja izredno mila zima nam je nazorno pokazala, kako hitro se segreva naša globalna topla greda. K sreči se vse več ljudi zaveda tega problema, pa tudi svojega deleža odgovornosti pri onesnaževanju ozračja z ogrevanjem s fosilnimi energenti, zato se odločajo za manj škodljive načine ogrevanja. Na prvem mestu med njimi je ogrevanje s toplotno črpalko.

Subvencija Eko sklada

K zmanjševanju toplogrednih izpustov zaradi fosilnih goriv nas vzpodbuja tudi Eko sklad s subvencijami. Ob zamenjavi stare kurilne naprave z novo toplotno črpalko tipa zrak - voda v večini občin, z izjemo nekaj mestnih občin s sprejetim Odlokom o načrtu za kakovost zraka, dobite subvencijo v višini 2.500 €. Od letos subvencijo dobijo tudi prebivalci mestne občine Kranj in občine Hrastnik. Upajmo, da bodo kmalu ukinili odlok v še kakšni od mestnih občin, saj imajo praviloma ravno tam najslabši zrak. Nadaljnje subvencioniranje kurilnih naprav na lesno biomaso, ki imajo velike emisije zdravju škodljivih trdnih delcev PM10, pa je nekako nelogično, če količkaj resno razmišljamo o razogljičenju v skladu z evropskimi smernicami.

Tehnologija prihodnosti

Pa vendar, stvari gredo v pravo smer. Ob prenovah ogrevalnih sistemov in pri novogradnjah je za večino investitorjev toplotna črpalka edina opcija. Poleg ekološke sprejemljivosti je to tudi najudobnejši in praktično najcenejši način ogrevanja. Razvoj toplotnih črpalk gre v smeri povečevanja zmogljivosti naprav pri nizkih zunanjih temperaturah, izboljševanja izkoristka električne energije, zniževanja hrupnosti zunanje enote, pa tudi razvoja novih vrst ekoloških hladiv z boljšim izkoristkom in predvsem z zmanjšanim ogljičnim odtisom. Tako je lani in letos na trg prišlo nekaj novih modelov toplotnih črpalk z ekološkim hladivom R32 namesto doslej najpogosteje uporabljanega R410A.

Katera je najboljša?

Ob hitrem razvoju in široki ponudbi toplotnih črpalk na trgu se potencialni investitor kaj hitro znajde pred dilemo, katero napravo naj izbere. Vsekakor mora biti dovolj zmogljiva tudi pri nizkih zunanjih temperaturah in v strnjenih naseljih čim tišja. Toda, ali naj vzame tradicionalno evropsko kompaktno zunanjo enoto ali najsodobnejšo japonsko v ločeni izvedbi? Mora biti inverterska? Ali je potreben zalogovnik? Ali je res, da nekatere ob daljšem izpadu elektrike lahko zmrznejo? Nasveti iz različnih virov si lahko med seboj precej nasprotujejo. Kako torej priti do pravih odgovorov?

Podjetje Termaks bo v mesecu septembru organiziralo brezplačen seminar na temo **Primerjaj in izberi toplotno črpalko** s temeljito primerjavo med nekaj najboljšimi na trgu glede njihovih zmogljivosti, glasnosti, cene, garancijskih pogojev in še česa. Predaval bo Robert Žibrik. Prijavite se na 041 692 410 do petka, 18. 9. 2020. Glede na epidemiološko situacijo bo verjetno seminar izveden v več manjših lokalnih skupinah. Vabljeni!

Toplotna črpalka

Uspešna podjetja so ponos zbornice

Minuli mesec sta se predsednik OZS Branko Meh in direktor OZS Danijel Lamperger mudila v osrčju Slovenije. V družbi vodstva OOZ Litija sta obiskala podjetji Makplast in Mizarstvo Kos, člana OOZ Litija.

Predsednik OZS Branko Meh in direktor Danijel Lamperger sta najprej obiskala podjetje Makplast, ki ga vodi Tomaž Mahkovec. V podjetju je še vedno nepogrešljiva pomoč njegovega očeta Andreja, ki je leta 1996 postavil temelje podjetja, v katerem se ukvarjajo s preoblikovanjem plastičnih mas. Na sedanjo lokacijo so se preselili leta 2012 in proizvodnjo opremili s sodobnimi stroji. Na njih nastajajo izdelki in polizdelki, ki se uporabljajo pri toplotnih črpalkah, v avtomobilski industriji, transportni embalaži, igralništvu, sanitarni opremi, medicinski opremi, razsvetljavi, telefoniji, vinskih prešah, reklamnih izdelkih in panojih, vgrajeni so v avtobuse, traktorje, avtodome, industrijske stroje …, ki jih prodajajo v Avstriji, Nemčiji, Srbiji, na Hrvaškem in pri nas.

Zaradi posledic epidemije koronavirusa so v podjetju Makplast imeli manj dela, veseli pa so, da so kljub temu uspeli obdržati vseh deset zaposlenih.

Predsednik Meh je izrazil zadovoljstvo, da ima zbornica tako uspešne člane, hkrati pa jim je zagotovil podporo in pomoč, če bi jo potrebovali, tudi v prihodnje.

Podjetje Makplast se nahaja v obrtno industrijski coni Zagorica, kjer so si prostor našli tudi številni člani OOZ Litija. V neposredni bližini ima poslovne prostore predsednik OOZ Litija Simon Lokar, pa tudi Rudolf Grm, ki skupaj z družinskimi člani vodi tri podjetja (servis vozil, turistično agencijo in prevozniško podjetje). S predsednikom Mehom sta ob tej priložnosti spregovorila predvsem o težavah v turistični dejavnosti, ki jo je epidemija zelo prizadela.

Vodstvo OZS in OOZ Litija si je ogledalo še coworking prostore zadruge Podjetniški Rise, kjer je mladim podjetnikom, ki šele vstopajo v poslovni svet, na voljo prostor za delo, izobraževanje in druženje, nato pa so se na poti na Veliko Presko ustavili še v gostilni Pustov mlin v Cerovici, ki jo vodi Viktor Povše.

V poslanstvu dreves

Na Veliki Preski nad Litijo je sedež Mizarstva Kos, družinskega podjetja, ki že skoraj trideset let svojim strankam ponuja vrhunske, po meri projektirane in izdelane izdelke iz lesa za opremo zunanjih prostorov in javnih površin. Projektov se lotevajo celostno in pri tem, kot je povedal Jože Kos, direktor podjetja, v največji možni meri upoštevajo želje in potrebe končnega uporabnika, njegov življenjski slog in značilnosti okolja, v katerem bo stal izdelek.

Izjemno velik pomen podjetnik daje tradiciji in povezovanju. Verjame namreč, da sta prepletanje znanj in združevanje izkušenj ob spoštovanju tradicije in narave nujna za trajnostni razvoj, ta pa je pogoj za ohranjanje in izboljševanje kakovosti življenja. Zato si že vrsto let skupaj z dobavitelji, partnerji, projektanti, arhitekti, podjetji v sorodnih panogah, naročniki in lokalnim okoljem prizadeva za izvedbo različnih razvojnih projektov, povezanih z naravo, lesom in urejanjem okolja ter tako uresničuje vizijo – v poslanstvu dreves.

Zgodbo lesa, dreves in v poslovno skupino za zunanje urejanje prostora povezanih 27 poklicev pripoveduje tudi njihov razstavni salon. Predstavljen je skozi izdelke mladih, stvaritve umetnikov in rokodelcev ter skozi arhitekturne projekte. Del te zgodbe bo tudi interaktivni muzej starega orodja kolarjev, tesarjev, mizarjev, rezbarjev, sodarjev, strugarjev in pletarjev, ki bo odprt v kratkem, obiskovalcem pa bo ponudil stik z lesom skozi vsa čutila. Jože Kos je gostom s krovne in lokalne zbornice predstavil svoje podjetje in projekte. S predsednikom OZS, ki je pohvalil njegovo delo in ideje, pa sta med drugim govorila tudi o vlogi zbornice in njenem poslanstvu.

Eva Mihelič

Če bi se še enkrat rodil, bi bil gozdar

Avtorica članka: Andreja, zaposlena pri Gozdarstvu Kastelic

Kot večina mladih tudi Damjan ob koncu osnovne šole ni vedel, kateri poklic bi si izbral. Pa je šel njegov sošolec na informativni dan v Postojno na gozdarsko šolo in se mu je pridružil. Všeč mu je bilo, in tako je postal gozdar. Malo je upal tudi na vpis v tehnično smer, a mu je hodilo po glavi preveč drugih dogodivščin, tako da ocene tega niso dopuščale. Ampak prihodnost mu je pokazala, da je vse tako, kot je prav.

Približno deset let je bil zaposlen pri Gozdnemu gozdarstvu Ljubljana. Tam se je pokazalo, kako prav mu služijo privzgojene domače delovne navade s kmetije. Naporno delo, a prijazni sodelavci in spoštljivo vodstvo, v redu zaslužek je delo sekača uravnovesilo. Lepi časi, pravi, ko se spominja nazaj.

Pri svojih tridesetih je stopil, v sodelovanju z drugim gozdarskim prijateljem, na svojo samostojno podjetniško pot z eno motorno žago kot sekač. Od takrat je minilo 23 let. Podjetje se je počasi razširilo na sedem zaposlenih in poleg mnogih motornih žag še na dva gozdarska traktorja in gozdarski forwarder. Pri zadnjem je naproti stopila tudi država z evropskimi finančnimi sredstvi. Oblikovalo se je Gozdarstvo Kastelic, podjetje za posek in spravilo lesa. Velikost podjetja se kaže v našem primeru tudi za precej dobro, če želiš živeti poleg poslovnega tudi lepo družinsko življenje.

Od samega začetka je podjetje imelo srečo z zaupanja vrednimi in dobrimi sodelavci. Ali morda bolje rečeno: podobne ptice rade letijo skupaj. Izkazalo se je tudi, da če ne hlepiš po hitrem zaslužku, ampak zaupaš naravnemu razvojnemu procesu, vedno ob pravem času pride naproti nekdo iz domačih krajev, ki se želi pridružiti. Ni nobene potrebe po uvozu delavcev iz tujine. V ekipi, ki je vsega spoštovanja vredna, so sami domačini. Domen, Klemen ter sinova Nejc in Tom. Mladi fantje, stari od 22 do 29 let. Starejši, prekaljeni gozdarski mački, kot so Simon, Roman, Damjan, upokojena Zdravko in Rajko ter Blaž, ki je nedavno tega stopil na samostojno pot, pa so s svojim odnosom mladim sodelavcem pokazali oz. kažejo, kako se stvari streže.

V teh nepredvidljivih časih je dobra ekipa res trden temelj podjetja, ni pa dovolj. Bolj kot kdaj koli prej je pomembno spoštljivo in pošteno sodelovanje s podobnimi domačimi podjetniki in organizacijami, ki še sodelujejo v procesu od sečnje do prodaje lesa. In seveda lastniki gozdov. Povsod naletimo na dobre ljudi, zato z zaupanjem zremo v prihodnost. Saj si prav vsak od nas želi, da bi naše družine živele dostojno, da bi tudi naši potomci lahko zaživeli po svoje ter da bi se lahko podjetje sproti obnavljalo.

Zakaj delamo v gozdu? Ker ga imamo radi. Še kako se zavedamo, da daje nam in našim družinam kruh, zato nam niti na misel ne pride, da bi ga po nepotrebnem izčrpavali in ob tem mislili samo na dobiček. Na koncu se mora urediti tako, da je prav za vse. Za nas, ki delamo, za tiste, s katerimi sodelujemo, za lastnike gozdov in gozd sam. Če ni tako, potem nekaj še vedno ni v redu. Čeprav marsikdo v tej gozdarski verigi podvomi v to, se vedno znova pokaže, da tisti člen ni videl celote, da se je morda preveč osredotočal nase. Če je tako, ne vztrajamo, zadevo prepustimo življenju. Le to poskrbi, da je na koncu prav za vse.

In ja, ko Damjana vprašaš, kaj bi bil, če bi se še enkrat rodil, brez pomislekov odgovori, da gozdar. To lahko reče samo nekdo, ki v svojem delu vidi smisel, ki dela s srcem. In on ga. Nikoli v vseh letih kljub velikim izzivom ni podvomil v to. Vedno je iskal le rešitve in pustil času čas.

Vedno znova se tudi pokaže, da brez božje pomoči in trdnega zaupanja vanjo v gozdu in v življenju na splošno ne gre. Želimo si, da je le-ta vsak trenutek z nami, da nam kaže pot. Ravno tako želimo, da je tudi na strani vseh, s katerimi sodelujemo. In s teboj, ki si to prebral. Hvala ti.

DEHA 5, d. o. o.

Avtorica članka: Tatjana Zaman

DEHA 5, d. o. o.
Jablaniške Laze 5
1275 Šmartno pri Litiji

V podjetju DEHA 5, d. o. o., ki ga zastopa Tatjana Zaman, se ukvarjamo s čiščenjem poslovnih prostorov, lekarn, ordinacij in stanovanjskih objektov – blokov. Na trgu smo že 24 let in izvajamo dnevna in generalna čiščenja. Zadnji dve leti smo spremenili način čiščenja in začeli uporabljati metodo ENJO.

Čiščenje prostorov ni tema samo za čistilno osebje, ampak je tudi odgovornost vodstva naročnika, ki se na koncu odloči, kako in na kakšen način se bo čistilo. Pri tem so prednosti uporabe metode ENJO pred drugimi metodami čiščenja:

- konkretni, merljivi finančni učinki,
- povečanje uspešnosti pri delu,
- izboljšanje delovnih pogojev, klime, kulture in družbenega ugleda podjetja.

Majhen korak, a obenem veliko opravljeno delo za zdravje družbe in okolja, saj naj bi se s to metodo zmanjšala uporaba škodljivih snovi za 90 %, ob tem pa so prostori bolj čisti. Tu zmaguje sodobna, okolju prijazna tehnologija nad kemikalijami. Prefinjena vlakna ENJO čistijo s pomočjo hladne vode na mehanski način tako, da umazanijo zadržijo v tkanini, vodo pa pustijo na površini, ki jo obrišemo s suho krpo. Metoda ENJO je enostavna, uporabna, cenejša in čiščenje postane užitek. Naš slogan je *»MANJ JE VEČ«*. Opravljeni testi, tudi znanstveni, to potrjujejo. Še pomembneje je: metoda ENJO je skozi 30-letne izkušnje in številna zadovoljna gospodinjstva po celem svetu postala preizkušena in ena bolj uspešnih metod čiščenja.

Namen in poslanstvo podjetja Deha 5, d. o. o. v sodelovanju s podjetjem ENJO Slovenija je spodbuditi ljudi k fleksibilnemu delovanju s sprejemanjem osebne odgovornosti za kvalitetno življenje in okolje, za varno, čisto in zdravo prihodnost za nas in za generacije, ki prihajajo za nami.

Metodo ENJO poznam že od leta 2014, tako da imam veliko izkušenj, zato sem se pred dvema letoma odločila in pridružila timu ENJO Slovenija, v katerem danes z veseljem delim znanje, poučujem in spremljam druge, ko prehajajo na uporabo modernega načina čiščenja.

Naših izdelkov ni v trgovinah in ne v spletni trgovini. Osebna, strokovna podpora, praktično šolanje in spremljanje so naše glavne prednostne naloge. Pokažemo vam, kako hitra in enostavna je metoda ENJO.

Več informacij na www.solaekociscenja.si. Vaša strokovna svetovalka Tatjana Zaman 041 636 133.

Po prekinitvi lanske sezone v novo z nekaj spremembami

Avtor članka: RD Herz Šmartno

Lanska sezona ni bila dokončana, razlogi pa so vsem znani, presenetil nas je virus COVID19. Vse tekme in treningi so se prekinili v sredini marca in se niso nadaljevali do meseca junija. Vsekakor pa je bila vmes uprava društva vseeno dejavna.

Članska ekipa se je ponovno zbrala v začetku junija, ekipo pa je prevzel Aleš Šmejc, ki je tako nasledil Filipa Gradiška. Začrtale so se določene smernice, ki bodo glavna usmeritev dela v naslednjih sezonah. Novemu trenerju bo še vedno pomagal Jon Čopar, ki bo skrbel za moč in kondicijo. Novi pomočnik trenerja je postal Midhad Muratovič, ki pa bo še vedno tudi branil, postal pa je tudi novi kapetan članske ekipe. Ekipi se je pridružil tudi maser, nekoč igralec Šmartnega, Anej Zakonšek, športni terapevt pa še vedno ostaja Miha Perko.
Igralski kader je zelo podoben lanskemu. Ekipo je okrepil levokrilni igralec Janez Grum, ki je prestopil iz RK Grosuplje. Od ekipe pa sta se poslovila Rok Pintar, ki je prestopil v RD Rudar, in Mark Smlatič, ki je trenutno zaključil z igranjem rokometa. Po dolgi rehabilitaciji po operaciji kolena se počasi v normalen proces treniranja vrača Rok Ribarič, ki naj bi z igranjem lahko začel oktobra.
Pred novo sezono je članska ekipa do sedaj odigrala šest prijateljskih tekem. Zabeležila je dve zmagi in štiri poraze. Veliko poudarka je na uigravanju in treniranju obrambe, ki bo v novi sezoni zelo pomembna.

<u>Prijateljske tekme ekipe RD Herz Šmartno</u>
7. 8. 2020 RD Herz Šmartno : RD LL Grosist Slovan 27 : 36
14. 8. 2020 RK Grosuplje : RD Herz Šmartno 29 : 25
19. 8. 2020 RD Rudar : RD Herz Šmartno 24 : 26
25. 8. 2020 MRK Krka : RD Herz Šmartno 38 : 26
29. 8. 2020 RD Herz Šmartno : RK SVIŠ Ivančna Gorica 19 : 24 (turnir)
29. 8. 2020 RD Herz Šmartno : RK Velika Nedelja 21 : 20 (turnir)
Do prvenstva, ki se začne šele 26. 9. 2020, je še kar nekaj časa, tako da lahko pričakujemo, da bo ekipa odigrala še kakšno prijateljsko tekmo.
V avgustu so bile dejavne tudi mlajše selekcije. Prvi so 17. avgusta s treningi začeli starejši dečki A in mladinci. Obe ekipi je prevzel nov trener, Robert Šafarič. Robert je bivši trener mlajših selekcij RK Celje Pivovarna Laško, nekoč tudi sam odličen igralec. Njegov pomočnik bo Benjamin Cirar, ki bo tako počasi pridobival prepotrebne trenerske izkušnje. V sklopu priprav so prvo tekmo že odigrali tudi mladinci, ki so v Celju proti kadetom RK Celje Pivovarna Laško izgubili s 30 : 23.
Mlajši dečki A in mlajši dečki C (*MDC letos prvič nastopajo v ligi) tudi nadaljujejo s treningi. Trener obeh ekip je Jani Peterlin, ki mu pomaga Andraž Justin. Za mlajše dečke A se tekme že kmalu začnejo, medtem ko se tekme za mlajše dečke C pričakujejo oktobra.
V mesecu septembru bodo pričeli z vadbo tudi vsi rokometaši in rokometašice mini rokometa. Kvartet trenerjev ostaja nespremenjen že nekaj časa: Aleš Šmejc, Filip Gradišek, Jani Peterlin in Tanja Oder.
Vse novosti glede nove sezone in spremljanja tekem bomo objavljali na naši Facebook strani, na kateri si lahko tudi ogledate vse zadnje novice. Upamo tudi, da bomo z odgovornim ravnanjem lahko speljali celotno sezono do konca.

Aleš Šmejc

Janez Grum

Na podlagi 13. in 10. člena Odloka o ustanovitvi Javnega zavoda Bogenšperk (Ul. RS št. 69/17) objavljam sklep o

DOLOČITVI CEN OGLASNEGA PROSTORA TER POGOJE OGLAŠEVANJA V OBČINSKEM GLASILU KRAJEVNE NOVICE

1. Cenik oglasnega prostora:

Vrsta	Cena *
• notranja stran – cela stran	260,01 €
• notranja stran – polovica strani	150,00 €
• notranja stran – četrtina strani	80,00 €
• notranja stran – osmina strani	50,00 €
• zahvala	36,00 €
• predstavitveni članek	*

*Javni zavod Bogenšperk ni zavezanec za DDV.

* Predstavitveni članek v obsegu do polovice tipkane strani je brezplačen, v kolikor pa je daljši od predpisanega, pa njegova cena znaša 50% oglasnega prostora.

2. Oblikovanje oglasa:
• krajevne novice objavljajo oglase izključno v barvnem tisku,
• oglas na ovitku časopisa ni mogoč,
• oglas poslan za objavo mora biti oblikovan in v skladu z zgoraj predpisanimi dimenzijami in sledečimi tehničnimi zahtevami: format pdf ali jpg, besedilo naj bo v krivuljah, fotografije pa visokoresolucijske (najmanj 300dpi),
• oglas je potrebno oddati izključno v elektronski obliki na e-poštni naslov uredništva (krajevnenovice@bogensperk.si) do roka, ki je predviden za oddajo pisnih prispevkov (datum objavljen v tekoči številki).

3. Zahvale:
• objave zahval so izključno v črno-belem tisku,
• obseg besedila mora biti primeren za objavo,
• priložena fotografija mora biti primerna in v visoki resoluciji (najmanj 300dpi).

4. Letna naročnina: 16,00 EUR
Cena posamezne številke: 2,00 EUR

5. Uredniška politika:
• za resničnost objavljenih podatkov v oglasih in promocijskih sporočilih odgovarja naročnik oglasa,
• uredništvo si pridržuje pravico do zavrnitve oglasa za objavo, v kolikor ta ni v skladu s Slovenskim oglaševalskim kodeksom,
• v kolikor se naročnik oglasa ne odloči za objavo, mora naročilo oglasa preklicati najpozneje na dan roka za oddajo prispevkov.

Ta cenik stopi v veljavo 1.1.2018.
Soglasje k cenam je 15.1.2018 podal svet Javnega zavoda Bogenšperk.

Kdor živi v spominu drugih,
ni mrtev,
je samo oddaljen.
Mrtev je tisti, ki ga pozabijo.

ZAHVALA

V 79. letu starosti se je zaradi bolezni od nas poslovila

AMALIJA TOMC,

Šuštarjeva mama (27. 6. 1941–27. 7. 2020)
iz Jablaniških Laz.

Ob boleči izgubi ljube Malči najlepša hvala vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom za izrečeno sožalje ter podarjeno cvetje in sveče. Iskrena hvala tudi gospodu župniku s Primskovega za lepo opravljen obred, pogrebni službi KSP Litija, pevcem za ganljivo zapete pesmi in sosedi Mileni za poslovilne besede. Hvala tudi vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Vsi njeni

Kogar imaš rad, nikoli ne umre,
le daleč, daleč je . . .

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj se je od nas za vedno poslovil dragi mož, oči in ata

ANTON MEDVEŠEK - TONKO

(12. 1. 1948–16. 8. 2020)
iz Šmartnega pri Litiji.

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam ob težkih trenutkih stali ob strani. Hvala za vsak iskren stisk roke, vse tople in sočutne objeme, izrečeno sožalje, podarjeno cvetje, sveče in ostale darove. Posebna zahvala vsem, ki ste nam pomagali, da je bila njegova zadnja pot nekaj posebnega.

Vsi njegovi

V tihem poletnem večeru,
ko sonce za goro je šlo,
zapeli so lovski rogovi
melodijo ti nežno v slovo!

V večna lovišča je odšel

JOŽE GRADIŠEK,

roj. 18. 3. 1966,
iz Šmartnega pri Litiji.

Ob boleči izgubi našega Jožeta se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so mu stali ob strani v težkih trenutkih bolezni. Hvala dr. Benedičiču, patronaži, rogistom, praporščakom lovskih družin, župniku in za poslovilne besede vsem sodelavcem iz Kovikorja.

Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Ni te več na pragu,
ni te več v hiši,
nihče več tvojega glasu ne sliši.
Zato pa pot nas vodi tja, kjer raže
ti cvetijo in sveče v spomin gorijo.

V SPOMIN

MILAN ŠUŠTAR

Minilo je deset let, odkar te ni več med nami,
a spomini ostajajo in bodo živeli večno.
Hvala ti za vse.
Hvala vsem, ki se ga spominjate.

Vsi njegovi

Kje so tiste stezice, ki so včasih bile . . .
Ni jih in nikoli več jih ne bo.
Nobena beseda, nobeno dejanje nas ne more združiti.
Le misel, da je z vami nekoč bilo lepo, naj pomaga tolažiti.
Čas je tisti tolažnik, ki bo odmaknil,
bolečina popustila, ostali bodo spomini.
In dokler boste v naših srcih, boste z nami živeli naprej.

V SPOMIN

V mesecu rožniku je prenehalo biti plemenito srce naše ljube mame

MARIJE HAUPTMAN –

Feliksove mame iz Jablanice.

Ljuba mama, široko je bilo vaše srce, polno dobrote in miline. Bili ste pogumni, ljubeči, skromni in vendar neskončno bogati. Bogastvo in veličina sta se odražala v vaših mislih besedah in dejanjih. S svojimi dejanji ste postavljali meje mogočega. Nam otrokom ste bili kot zvezda vodnica. Bili ste nam vzor.
Hvala vam za vse prečute noči, za vso podporo in pomoč, skrb, potrpljenje, dobroto in ljubezen.
Vaša roka nam je kazala smer, da smo našli pravo pot, in zaradi vas smo danes to, kar smo.
Hvala vam, da ste bili naša mama, in hvala, da smo mi lahko bili vaši otroci.
S hvaležnostjo v srcu Peter in Magda

Štiri leta bo minilo, odkar se je poslovil naš najdražji

FRANC HOSTNIK

(10. 1. 1926–23. 9. 2016).

Do naslednjega srečanja mu ostajamo hvaležni, da nas bo spomin nanj razveseljeval in bodril pri vsakodnevnih izzivih.

Pogrešamo ga soproga Slavi, sin Boštjan s soprogo Jelko in hči Urška ter vnuki Boštjan, Klemen in Domen.

Grad Bogenšperk med narodnoosvobodilnim bojem (1941–1945)

Avtor članka: Tim Šteferl

Aprila 1941 so sile osi na čelu z nacistično Nemčijo napadle Kraljevino Jugoslavijo. Demoralizirana in slabo oborožena jugoslovanska kraljeva vojska je kmalu zatem kapitulirala. Največji kos slovenskega ozemlja sta okupirali Nemčija in Italija, mejo med državama so sprva določili prav čez dvorišče gradu Bogenšperk, kasneje pa so Nemci izsilili, da se je meja prestavila nekaj kilometrov južneje. Na gradu so Nemci nastanili svoje vojaške in policijske enote, grajska posadka je stalno štela med 50 in 60 mož, ob večjih premikih nemške armade in ofenzivah pa tudi do 150. Že takoj na začetku je v zavednih domačinih tlela želja po uporu, zato so oktobra 1941 v Gorenčevi gostilni v Litiji sklicali prvi sestanek Osvobodilne fronte za litijsko področje.

Sestanka se je udeležil tudi oskrbnik gradu Franc Drofenik. Kmalu so se začele razvijati razne povezave z okoliškimi kraji in drugimi odbori OF, Drofenik pa je čez Bogenšperk organiziral enega izmed skrivnih prehodov čez nemško-italijansko mejo. Dolgo časa so po tej poti na skrivaj prenašali orožje, hrano, pošto in materiale iz Dolenjske v Zasavje. Preko Bogenšperka, tako rekoč pred nosovi Nemcev, so stalno prehajali aktivisti in kurirji Osvobodilne fronte.

Decembra 1941 so se na Tisju zbrali partizani II. štajerskega bataljona pod vodstvom znamenitega komandanta Franca Rozmana - Staneta. Njihova naloga je bila izvesti napad na nemško Litijo (»Littai«) in se preko Save prebiti na Štajersko. Litijsko garnizijo so sestavljali prisilni mobiliziranci iz Luksemburga, ki se niso imeli namena boriti na strani Nemcev. Luksemburžani so se zato s partizani dogovorili, da se bodo ob napadu na Litijo postavili na njihovo stran. Ena izmed partizanskih čet naj bi napadla tudi grad Bogenšperk in se preko njega prebila do Litije. Partizane je na Tisju odkrila skupina lovcev, med katerimi je bil tudi litijski župan Ernst Puschmann. Puschmann je bil sudetski Nemec in zagrizen nacist, pred vojno pa je bil oskrbnik Windischgraetzove graščine Slatna. Lovci so v Litiji partizane izdali nemškemu poveljstvu, izdaja pa je vodila do znamenite bitke med Nemci in partizani na Tisju. Bitka na Tisju je bila tudi prva večja bitka partizanov z okupatorjem na slovenskem ozemlju, v spomin nanjo se še danes vsako drugo nedeljo v decembru organizira pohod iz Litije na Tisje.

Po kapitulaciji Italije septembra 1943 so nacistične oblasti z gradu izselile družino kneza Alfreda Windischgraetza, grad pa je prešel pod začasno nemško upravo in je bil spremenjen v močno utrdbo. Oskrbnik Drofenik je na gradu ostal vse do konca vojne in še naprej vneto sodeloval z Osvobodilno fronto. Po umiku nemške vojske je grad maja 1945 zasedla Jugoslovanska armada in v njem uredila vojaško bolnišnico, ki je delovala do 1947. Z odlokom Narodne vlade Slovenije je bil grad s posestvom avgusta 1945 podržavljen in je postal splošno ljudsko premoženje.

Bogenšperk pred letom 1948. Fotografijo hrani Slovenski etnografski muzej.

Šmartno